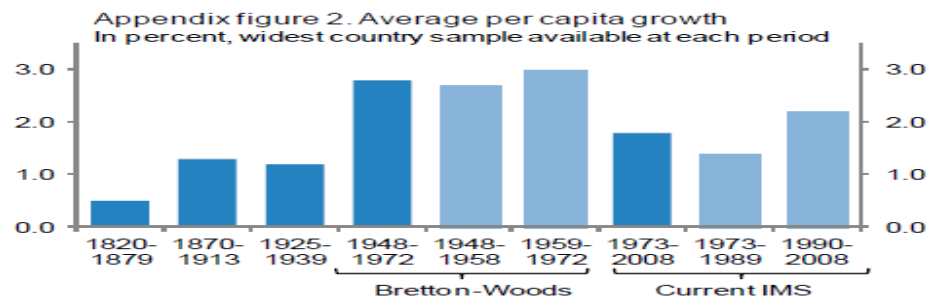
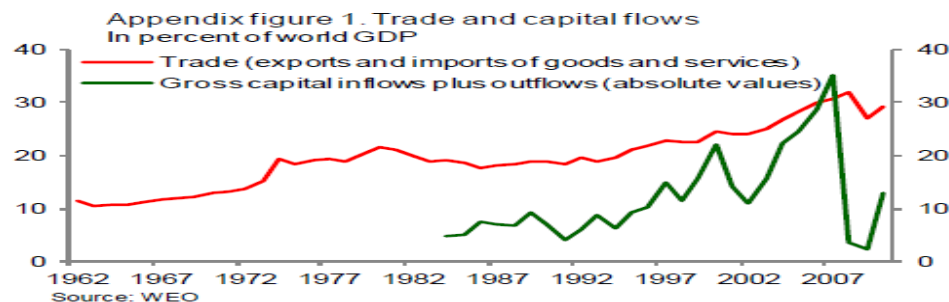

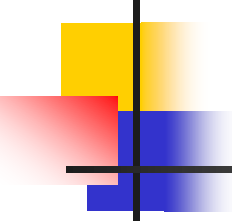
$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

consumption   investment   government expenditure   exports   imports
                                                                                                                          net exports

Hạch toán thu nhập quốc dân và Cán cân thanh toán

Châu Văn Thành

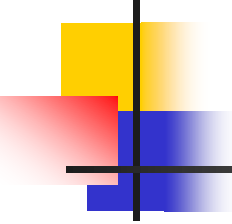

Độc số liệu thực tế, IMF

- Việt Nam
- Trung Quốc

Đồng nhất thức quan trọng

Tổng sản phẩm trong nước (GDP)

- $GDP = C + I + G + X - M$

Tổng thu nhập quốc dân (GNP hay GNI)

- $GNI = GDP + NFP$

- NFP: Net Factor Payments from Abroad

Tổng thu nhập khả dụng quốc gia (GNDI)

- $GNDI = GNI + NTR$

- NTR: Net Transfers from abroad

Tổng chi tiêu trong nước (Domestic Absorption)

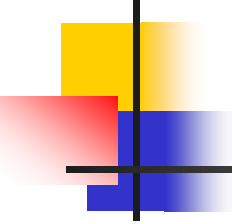
- $A = C + I + G$

Cán cân vãng lai (Current Account)

- $CA = X - M + NFP + NTR$

Cán cân thương mại (Trade Balance, Net Exports)

- $TB = NX = X - M$

Đồng nhất thức quan trọng

- Đặt $Y = \text{GDP} = C + I + G + X - M$ [1]

- Và $(Y - T) = C + \text{Sp} \Rightarrow Y = C + \text{Sp} + T$ [2]

(1) và (2) $\Rightarrow$

- $(I + G + X) = (\text{Sp} + T + M)$ [3]

- $(\text{Sp} - I) + (T - G) = (X - M)$ [4]

- $I = \text{Sp} + (T - G) + (M - X) = \text{Sp} + \text{Sg} + \text{Sf}$ [5]

Đến đây ta cũng có ít nhất 3 cách viết về TB (hay NX),
đó là gì? Và ý nghĩa kinh tế?

Trao đổi sản lượng giữa các quốc gia - ý nghĩa kinh tế

- Nền kinh tế mở:

- Thu nhập nội địa

$$Y = C + I + G + X - M$$

- Chi tiêu nội địa

$$A = C + I + G$$

- Ví dụ:

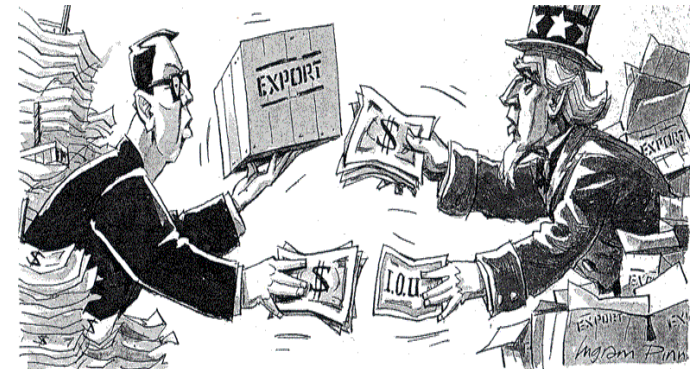
- Thu nhập < Chi tiêu => ?

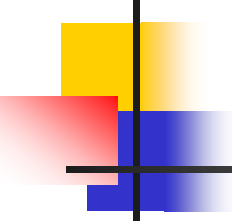
- Tài trợ?

- Tài trợ ngắn hạn và dài hạn?

- Thu nhập < Chi tiêu => luôn luôn xấu?

- Một cách hỏi khác: thâm hụt CA hay TB là luôn xấu?

Cán cân thanh toán (BOP)

- Cán cân thanh toán BOP:
  - *Tóm tắt kết quả giao dịch xuyên biên giới của một quốc gia, thường trong một năm*
- Giao dịch quốc tế:
  - Hàng hoá và dịch vụ
  - Vốn/Tài chính
  - Dự trữ ngoại tệ

Dòng vốn và cán cân thanh toán

- Cán cân thanh toán BOP của một quốc gia (**balance of payments**) tóm tắt các giao dịch với phần còn lại của thế giới.
- **Tài khoản vãng lai (current account)** bao gồm các giao dịch hàng hóa và dịch vụ, và các khoản thu nhập yếu tố và các khoản chuyển nhượng.
  - **Cán cân thương mại (merchandise trade balance)** ghi chép kết quả giao dịch hàng hóa và dịch vụ.
- **Tài khoản vốn và tài chính (financial account)** đo lường các dòng vốn.
- Theo định nghĩa, tổng tài khoản vãng lai và tài khoản vốn và tài chính (bao gồm cả tài trợ chính thức) bằng zero.

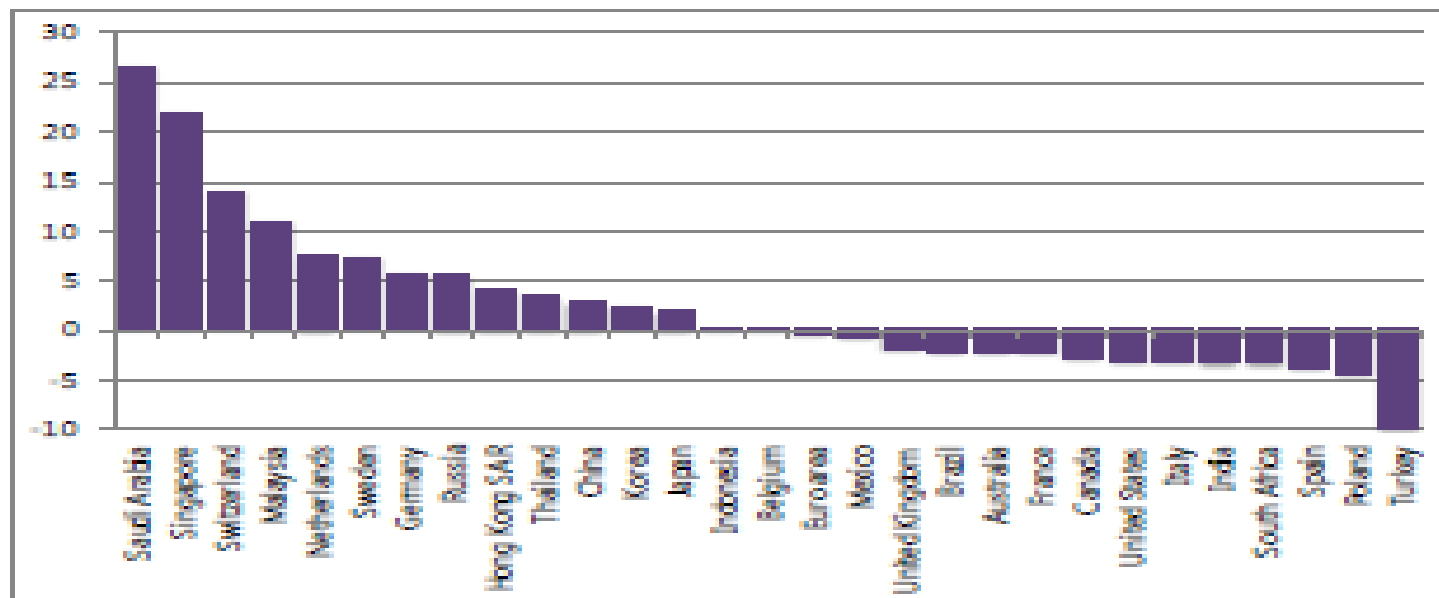
BOP – một ví dụ nhận dạng

	Nhận ngoại tệ (+)	Chi ngoại tệ (-)
Cán cân vãng lai (CA) Xuất khẩu Nhập khẩu		
Cán cân vốn và tài chính (KA) FDI FPI (FII) Vay/cho vay ...		
Sai và sót (EO)		
Thay đổi dự trữ ngoại tệ (ΔFR)		

Để đơn giản, giả sử EO không đáng kể và bằng 0

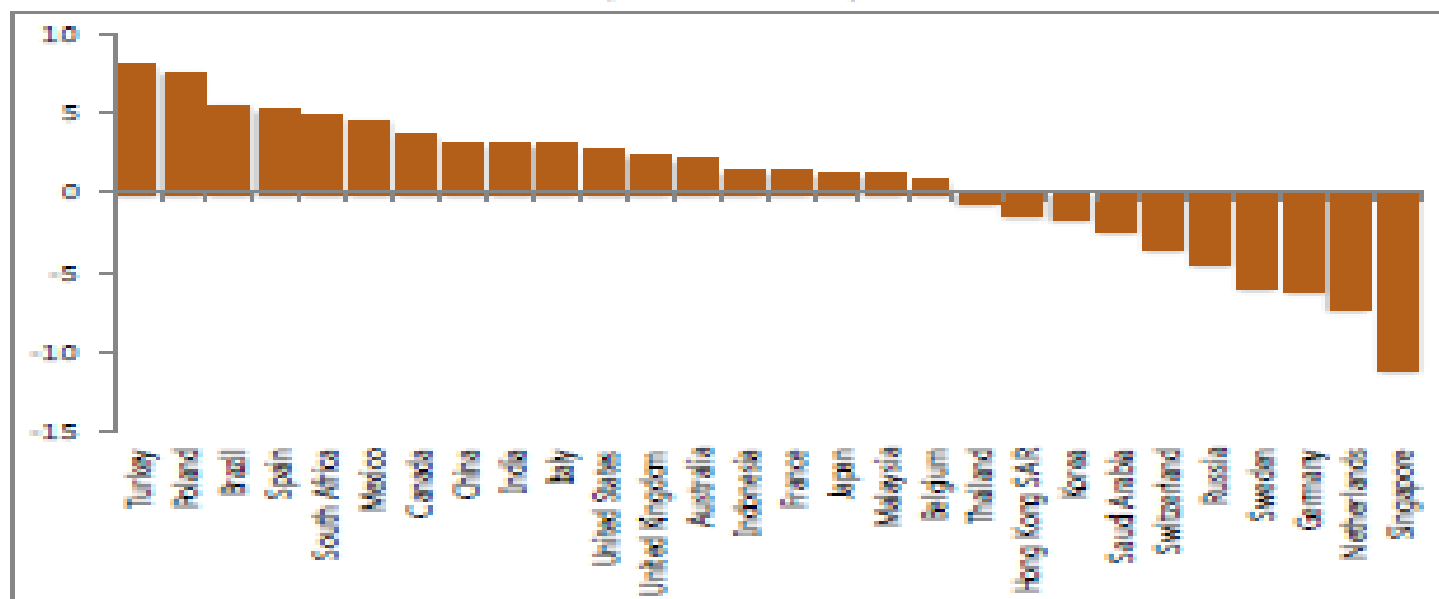

Figure A1. Current Account Balances, 2011
(Percent of GDP)

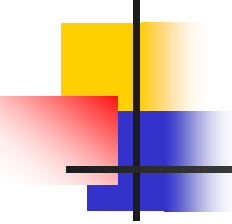

Source: IMF, World Economic Outlook Database

Figure A2. Net Capital Flows, 2011
(Percent of GDP)

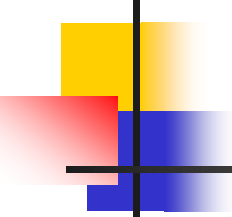
Source: IMF, World Economic Outlook Database

Điều gì có thể xảy ra nếu

- BOP thặng dư:
  - $S\$ > D\$$,
  - Nội tệ lên giá,
  - Tích lũy dự trữ \$,...
- BOP thâm hụt:
  - $D\$ > S\$$.
  - Nội tệ giảm giá,
  - Giảm dự trữ ngoại tệ \$...

GDP & BOP

GDP accounts:

■ C	1000
■ I	200
■ G	300
■ X	500
■ M	550

■ GDP	1450

BOP:

■ Current account (CA)	-50
■ Balance on merchandise	-200
■ Balance on services	150
■ Net investment income	-25
■ Unilateral transfers	25
■ Financial account	50
■ Net direct investment	-125
■ Net portfolio investment	150
■ Errors and omissions	-25
■ Change in official reserves	50

Một số ví dụ thực hành

Quan hệ giữa cán cân vãng lai và cán cân vốn và tài chính?

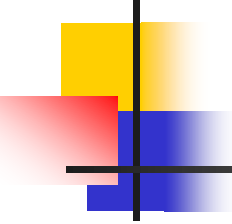
6. Tỷ trọng thành phần GDP theo phương pháp chi tiêu của Việt Nam được liệt kê ở bảng sau (nguồn: TCTK 2010 và 2011e)

	2005	2008	2009	2010 (sơ bộ)
TỔNG SỐ	100	100	100	100
Tổng tích lũy tài sản	35,58	39,1	38,13	38,88
Tổng tài sản cố định	32,87	34,61	34,52	35,56
Thay đổi tồn kho	2,71	5,10	3,61	3,32
Tiêu dùng cuối cùng	69,68	73,53	72,77	73,04
Nhà nước	6,15	6,12	6,30	6,53
Cá nhân	63,53	67,4	66,47	66,51
Xuất khẩu ròng hàng hóa và dịch vụ	- 4,18	- 15,21	- 10,35	- 10,05
Sai số	- 1,08	1,97	- 0,55	- 1,88

Nhận xét về quan hệ thu nhập và chi tiêu nội địa của Việt Nam?

7. Nhận xét tình trạng cán cân thanh toán (BOP) Việt Nam, 2007-2010 (tỷ USD)
(Nguồn: WB (2011a.); số liệu dự trữ ngoại hối của WB (2011b.))

	2007	2008	2009	2010
Tài khoản vãng lai	-7,0	-10,8	- 6,1	- 4,0
Cán cân thương mại	-10,4	-12,8	- 8,3	- 7,1
Dịch vụ phi yếu tố	-0,9	-0,9	- 1,2	- 0,9
Thu nhập từ đầu tư	-2,2	-4,4	- 3,0	- 4,6
Chuyển giao ròng (kiều hối)	6,4	7,3	6,5	8,6
Tài khoản vốn và tài chính	17,5	12,3	11,3	13,5
FDI (ròng)	6,6	9,3	6,9	6,1
Vay trung và dài hạn	2,0	1,0	4,5	2,1
Vốn khác (ròng)	2,7	2,7		2,9
Đầu tư gián tiếp (FII)	6,2			2,4
Dự trữ ngoại hối	21,0	23,0	14,1	12,4

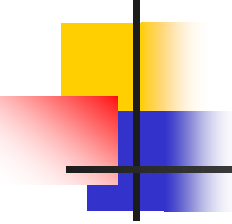
Đến đây ta có

Cán cân thương mại (Xuất khẩu ròng)

- $TB = X - M$
- $TB = GDP - A = GDP - (C+I+G) = Y - A$
- $TB = (Sp-I) + (T-G)$
- TB: tài trợ bởi dòng vốn vào ròng (KA & ΔFR)

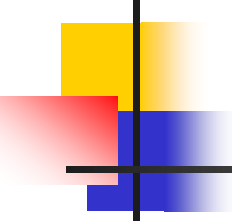
Ý nghĩa từng cách viết?

Thực hành 1

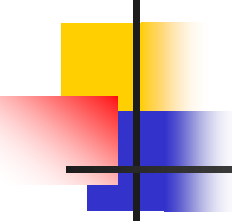
- 4 cách viết của cán cân thương mại và ý nghĩa của từng cách viết là gì?

Thực hành 2

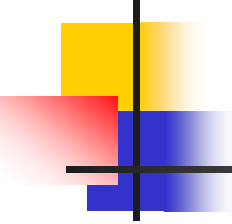
- Thâm hụt cán cân thương mại là tốt hay xấu?

Thực hành 3

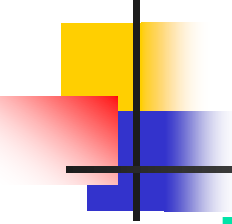
- Mỗi quan hệ giữa tài khoản vãng lai và tài khoản vốn (tài khoản vốn và tài chính) trong cán cân thanh toán của một quốc gia là gì?

Thực hành 4

- Dòng vốn vào ròng và thâm hụt cán cân thương mại. Đây là nguyên nhân và đây là kết quả?

Thực hành 5

Nước	$(Sp - I)$	$(T - G)$	$(X - M)$
A	-4	-5	-9
B	+9	-5	+4
C	+5	-10	-5

Hỏi:

1. KA của các nước này nhiều khả năng là thặng dư hay thâm hụt?
2. Khu vực nào vay ròng từ khu vực nào?